

УДК 339.9:330.341.1(477)

DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.211.195-201>

Лихвар В.В.

Київський університет права НАН України

Lykhvar Valeriy

Kyiv University of Law of the National Academy of Sciences of Ukraine

<https://orcid.org/0009-0002-1475-2433>

ІНСТИТУЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ ПІСЛЯВОЄННОГО ЕКОНОМІЧНОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Метою дослідження є комплексний аналіз інституційних механізмів післявоєнного економічного відновлення України та визначення їх ролі у формуванні ефективної моделі економічного розвитку в умовах глобальних трансформацій. В умовах повномасштабної війни економіка України зазнала суттєвих втрат виробничого потенціалу, інфраструктури та фінансових ресурсів, що зумовлює необхідність формування ефективного інституційного середовища для забезпечення сталого економічного відновлення.

У дослідженні використано системний підхід, методи структурного та порівняльного аналізу, статистичний та економіко-логічний методи, а також метод узагальнення, що дозволило дослідити особливості функціонування інституційних механізмів, оцінити їх вплив на економічні процеси та визначити ключові фактори ефективного відновлення економіки.

Встановлено, що інституційні механізми відіграють ключову роль у забезпеченні економічного відновлення, визначаючи рівень інвестиційної привабливості, ефективність використання ресурсів та здатність держави реалізовувати програми відбудови. Доведено, що державні інститути є центральною ланкою відновлення економіки, забезпечуючи реалізацію економічної політики та формування сприятливого бізнес-середовища. Обґрунтовано, що міжнародні інституції забезпечують фінансову підтримку та сприяють реалізації структурних реформ.

Визначено основні інституційні ризики, зокрема недостатню ефективність державного управління, корупційні фактори, нестабільність правового середовища та вплив зовнішніх загроз. Наукова новизна полягає у комплексному обґрунтуванні ролі інституційних механізмів у післявоєнному економічному відновленні України. Практичне значення отриманих результатів полягає у можливості їх використання при формуванні державної економічної політики та стратегій відбудови.

Ключові слова: інституційні механізми, післявоєнне відновлення, економіка України, міжнародна економіка, державні інститути, інвестиції, глобальні трансформації, економічна політика, інституційне середовище.

INSTITUTIONAL MECHANISMS OF UKRAINE'S POST-WAR ECONOMIC RECOVERY UNDER CONDITIONS OF GLOBAL TRANSFORMATIONS

The purpose of the study is to provide a comprehensive analysis of institutional mechanisms of Ukraine's post-war economic recovery and to determine their role in forming an effective model of economic development under conditions of global transformations. In the context of full-scale war, Ukraine's economy has suffered significant losses in production capacity, infrastructure, and financial resources, which necessitates the formation of an effective institutional environment to ensure sustainable economic recovery.

The study applies a systemic approach, methods of structural and comparative analysis, statistical and economic-logical methods, as well as the method of generalization, which made it possible to examine the functioning of institutional mechanisms, assess their impact on economic processes, and identify key factors of effective economic recovery.

It has been established that institutional mechanisms play a crucial role in ensuring economic recovery by determining the level of investment attractiveness, efficiency of resource utilization, and the ability of the state to implement reconstruction programs. It is proved that state institutions are the central element of economic recovery, ensuring the implementation of economic policy and the formation of a favorable business environment. It is substantiated that international institutions provide financial support and contribute to the implementation of structural reforms.

The main institutional risks have been identified, including inefficiency of public administration, corruption factors, instability of the legal environment, and external threats. The scientific novelty lies in the comprehensive substantiation

ISSN друкованої версії: 2224-6282

ISSN електронної версії: 2224-6290

© Лихвар В.В., 2026

of the role of institutional mechanisms in Ukraine's post-war economic recovery. The practical significance of the results lies in their applicability in the formation of state economic policy and reconstruction strategies. The study also emphasizes the importance of institutional coordination between national and international actors in ensuring effective recovery processes. Special attention is given to the role of institutional reforms in enhancing economic resilience.

Keywords: *institutional mechanisms, post-war recovery, Ukraine's economy, international economics, state institutions, investment, global transformations, economic policy, institutional environment.*

JEL classification: *F02, O43, O11, P48.*

Постановка проблеми. Сучасні умови післявоєнного відновлення економіки України характеризуються необхідністю глибоких системних трансформацій, що охоплюють не лише виробничу, інвестиційну та зовнішньоекономічну сфери, а й інституційне середовище функціонування національної економіки. Внаслідок повномасштабної війни відбулося суттєве руйнування економічної інфраструктури, порушення функціонування державних інститутів, а також зростання макроекономічних ризиків, що обумовлює необхідність формування ефективних інституційних механізмів відновлення економіки [1; 7; 11].

У сучасній економічній теорії інституції розглядаються як ключовий фактор економічного розвитку, що визначає ефективність функціонування ринків, рівень інвестиційної привабливості та здатність держави забезпечувати стабільне економічне зростання [21; 22]. В умовах післявоєнної трансформації економіки України роль інституцій значно зростає, оскільки саме вони забезпечують реалізацію державної політики відновлення, ефективне використання міжнародної фінансової допомоги та формування сприятливого бізнес-середовища [2; 3; 12].

Водночас сучасний стан інституційного середовища України характеризується наявністю низки системних проблем, зокрема недостатнім рівнем ефективності державного управління, недосконалістю правового забезпечення, високим рівнем корупційних ризиків та обмеженістю інституційної спроможності реалізації реформ [5; 20; 29]. Зазначені фактори стримують залучення міжнародних інвестицій та знижують ефективність реалізації програм післявоєнного відновлення економіки.

Особливого значення набуває роль міжнародних інституцій, які виступають важливими суб'єктами фінансування та координації процесів відбудови економіки України. Участь таких організацій, як Світовий банк, Міжнародний валютний фонд, Європейський банк реконструкції та розвитку та інші, сприяє не лише фінансовій стабілізації, але й впровадженню інституційних реформ, спрямованих на підвищення прозорості, ефективності та конкурентоспроможності економіки [1; 3; 13].

Таким чином, формування ефективних інституційних механізмів післявоєнного економічного відновлення України є однією з ключових передумов забезпечення сталого розвитку держави та її інтеграції у глобальну економіку. Недостатній рівень наукового опрацювання зазначеної проблематики з урахуванням сучасних глобальних трансформацій обумовлює актуальність даного дослідження та необхідність подальшого комплексного аналізу інституційних аспектів

відбудови економіки України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика інституційних механізмів економічного розвитку посідає важливе місце у сучасній економічній науці та розглядається у працях провідних зарубіжних і вітчизняних учених. Теоретичні основи інституційної економіки були закладені у роботах Д. Норта, який обґрунтував визначальну роль інститутів у формуванні економічної ефективності та довгострокового розвитку держав [21]. Значний внесок у розвиток інституційного підходу зробили О. Вільямсон, Д. Асемоглу та Дж. Робінсон, які досліджували вплив політичних і економічних інститутів на економічне зростання, інвестиційну активність та стійкість національних економік [22; 25].

У сучасних умовах глобальних трансформацій важливого значення набувають дослідження, присвячені ролі державних інститутів у забезпеченні економічного відновлення після кризових і воєнних потрясінь. Зокрема, у працях Дж. Стігліца та Д. Родріка підкреслюється, що ефективність державного управління, якість регуляторної політики та інституційна спроможність визначають успішність реалізації програм економічного відновлення та структурної модернізації [23; 24].

Значна кількість сучасних аналітичних досліджень належить міжнародним організаціям, які аналізують інституційні чинники відбудови економік у післякризовий та післявоєнний періоди. Зокрема, Світовий банк, Міжнародний валютний фонд, ОЕСР та ПРООН акцентують увагу на необхідності підвищення якості державного управління, зміцнення інституційної стійкості, посилення антикорупційних механізмів і розвитку механізмів координації міжнародної допомоги [1–8]. У цих дослідженнях підкреслюється, що без належного інституційного забезпечення міжнародна фінансова допомога та інвестиційні ресурси не можуть бути використані ефективно.

Окремий блок досліджень присвячений реформуванню державних інститутів України в умовах європейської інтеграції та післявоєнного відновлення. У звітах Європейської комісії, ЄБРР, ЄІБ, а також українських урядових інституцій особлива увага приділяється розвитку інституційної спроможності, модернізації системи державного управління, забезпеченню прозорості публічних фінансів та підвищенню інвестиційної привабливості [11–18]. Важливими є також дослідження, присвячені антикорупційній політиці, інституційним реформам та оцінці якості врядування в Україні [15; 20; 29].

Разом з тим, попри значну кількість наукових праць і аналітичних матеріалів, питання комплексного

обґрунтування інституційних механізмів післявоєнного економічного відновлення України в умовах глобальних трансформацій залишаються недостатньо розробленими. Особливо потребують подальшого дослідження проблеми взаємодії державних і міжнародних інституцій, механізми підвищення ефективності використання міжнародної допомоги та формування інституційного середовища, здатного забезпечити довгострокове економічне зростання України.

Метою статті є комплексний аналіз інституційних механізмів післявоєнного економічного відновлення України та обґрунтування їх ролі у забезпеченні ефективного функціонування національної економіки в умовах глобальних трансформацій.

Досягнення поставленої мети передбачає вирішення таких завдань: дослідження теоретичних засад інституційної економіки та їх застосування в умовах післявоєнного розвитку; аналіз ролі державних і міжнародних інституцій у процесах відбудови економіки України; оцінку інституційних факторів, що впливають на залучення інвестицій та реалізацію економічних реформ; визначення ключових проблем і обмежень функціонування інституційного середовища; обґрунтування напрямів удосконалення інституційних механізмів економічного відновлення України.

Методи дослідження. У процесі дослідження використано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів, що забезпечили всебічний аналіз інституційних механізмів післявоєнного економічного відновлення України. Застосування системного підходу дозволило розглядати інституційне середовище як цілісну багаторівневу систему, що включає державні, міжнародні та ринкові інституції та їх взаємодію в умовах глобальних економічних трансформацій. Метод структурного аналізу використано для дослідження складу та функціональних особливостей інституційних механізмів економічного відновлення, зокрема ролі державних органів, міжнародних фінансових організацій та інституцій розвитку. Порівняльний метод дозволив проаналізувати міжнародний досвід післявоєнної відбудови економік та визначити можливості його адаптації до умов України. Економіко-логічний метод застосовано для узагальнення результатів дослідження та формування науково обґрунтованих висновків щодо ефективності інституційних механізмів. Статистичний метод використано для аналізу показників інституційного розвитку, оцінки ефективності державного управління та впливу інституційних факторів на економічне відновлення.

Інформаційною базою дослідження стали аналітичні матеріали міжнародних організацій, зокрема Світового банку, Міжнародного валютного фонду, ОЕСР, ПРООН, а також офіційна статистика України та наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених [1; 7; 10; 20].

Виклад основних результатів дослідження. *Інституційні основи післявоєнного економічного відновлення України.* У сучасних умовах глобальних економічних трансформацій інституційні механізми виступають ключовим фактором забезпечення ефективного

функціонування економіки та її відновлення після кризових і воєнних потрясінь. Інституції формують правила економічної взаємодії, визначають рівень довіри між економічними агентами та створюють основу для сталого економічного розвитку [21; 22].

Післявоєнне економічне відновлення України потребує формування ефективної інституційної системи, яка б забезпечувала координацію дій держави, бізнесу та міжнародних партнерів. Особливе значення мають державні інституції, які відповідають за реалізацію економічної політики, управління публічними фінансами та створення сприятливого інвестиційного середовища [3; 11; 17]. Ефективність функціонування цих інституцій безпосередньо впливає на темпи відбудови економіки та рівень її конкурентоспроможності.

В умовах війни інституційне середовище України зазнало значних змін, що проявляється у необхідності адаптації механізмів державного управління до нових викликів. Зокрема, відбулося посилення ролі держави в економіці, зростання значення антикризового регулювання та розширення функцій органів державної влади у сфері забезпечення економічної безпеки [16; 18]. Водночас актуальним залишається питання підвищення ефективності державного управління, зниження рівня бюрократизації та забезпечення прозорості прийняття управлінських рішень.

Важливим елементом інституційних механізмів післявоєнного відновлення є формування ефективної правової бази, яка забезпечує захист прав власності, стабільність договірних відносин та передбачуваність економічної політики. Наявність чітких і прозорих правил гри на ринку є необхідною умовою залучення іноземних інвестицій та розвитку підприємницької діяльності [5; 9]. У цьому контексті особливого значення набуває гармонізація українського законодавства з нормами Європейського Союзу, що сприятиме інтеграції України у європейський економічний простір [12; 19].

Крім того, важливу роль відіграє інституційна спроможність держави ефективно реалізовувати програми післявоєнного відновлення, зокрема у сферах інфраструктури, енергетики, промисловості та соціальної політики. Це передбачає не лише наявність відповідних органів управління, але й їх здатність до стратегічного планування, координації дій різних суб'єктів та контролю за використанням фінансових ресурсів [7; 13; 18].

Таким чином, інституційні основи післявоєнного економічного відновлення України визначаються сукупністю державних, правових та організаційних механізмів, ефективність яких безпосередньо впливає на темпи економічного розвитку, рівень інвестиційної активності та інтеграцію країни у глобальну економіку. Формування якісного інституційного середовища є ключовою передумовою успішної реалізації стратегії післявоєнного відновлення України.

Важливим напрямом є формування сприятливого інвестиційного клімату, що включає дерегуляцію, захист прав інвесторів, розвиток фінансових ринків та забезпечення прозорості економічних процесів [6; 7].

Роль державних інститутів у післявоєнному

економічному відновленні України. Державні інститути відіграють визначальну роль у формуванні та реалізації стратегії післявоєнного економічного відновлення України, виступаючи ключовими суб'єктами управління економічними процесами, координації ресурсів та забезпечення макроекономічної стабільності. Саме ефективність державного управління визначає здатність економіки до швидкої адаптації в умовах кризи та подальшого сталого розвитку [3; 7; 11].

У сучасних умовах функціонування державних інститутів України характеризується необхідністю поєднання антикризових заходів із довгостроковими стратегічними цілями розвитку. Держава виконує ключові функції щодо формування економічної політики, управління бюджетними ресурсами, регулювання інвестиційної діяльності та створення умов для розвитку підприємництва [16; 18]. Особливого значення набуває ефективне управління публічними фінансами, що забезпечує цільове використання ресурсів, спрямованих на відбудову економіки та підтримку соціальної стабільності [4; 15].

Важливим напрямом діяльності державних інститутів є формування сприятливого інвестиційного клімату, що передбачає удосконалення нормативно-правового середовища, зниження адміністративних бар'єрів та забезпечення прозорості економічної політики. У цьому контексті значну роль відіграють реформи, спрямовані на підвищення ефективності державного управління, цифровізацію публічних послуг та боротьбу з корупцією [5; 20; 29]. Реалізація зазначених заходів сприяє підвищенню довіри з боку міжнародних інвесторів та фінансових інституцій.

Особливе значення у післявоєнний період має інституційна спроможність держави до стратегічного планування та координації процесів відновлення. Це передбачає розробку комплексних програм відбудови, визначення пріоритетних напрямів розвитку економіки, а також ефективну взаємодію з міжнародними партнерами [11; 12]. Успішна реалізація таких програм залежить від узгодженості дій різних органів державної влади та їх здатності забезпечувати прозорість і підзвітність у використанні ресурсів.

Крім того, державні інститути відіграють важливу роль у забезпеченні економічної безпеки та стабільності фінансової системи, що є критично важливим у післявоєнний період. Регулювання валютного ринку, контроль за інфляційними процесами та підтримка банківської системи дозволяють створити стабільне макроекономічне середовище, необхідне для відновлення економічної активності [7; 8; 16].

Таким чином, державні інститути виступають центральною ланкою інституційних механізмів післявоєнного економічного відновлення України, забезпечуючи реалізацію економічної політики, координацію ресурсів та створення умов для сталого розвитку. Підвищення ефективності їх функціонування є ключовою передумовою успішної відбудови економіки та інтеграції України у глобальний економічний простір.

Міжнародні інституції та фінансова підтримка у процесах післявоєнного відновлення України. У

сучасних умовах післявоєнного відновлення економіки України міжнародні інституції відіграють ключову роль у забезпеченні фінансової стабільності, реалізації структурних реформ та формуванні ефективного інституційного середовища. В умовах обмеженості внутрішніх ресурсів саме міжнародна фінансова допомога стає одним із основних джерел фінансування відбудови економіки [1; 3; 7].

Серед основних міжнародних інституцій, що забезпечують підтримку України, важливе місце займають Світовий банк, Міжнародний валютний фонд, Європейський банк реконструкції та розвитку, Європейський інвестиційний банк та інші міжнародні організації. Їх діяльність спрямована на фінансування інфраструктурних проєктів, підтримку макроекономічної стабільності, розвиток фінансового сектору та впровадження інституційних реформ [11; 13; 14].

Фінансова допомога міжнародних інституцій має комплексний характер і включає як пряме бюджетне фінансування, так і кредитні ресурси, гранти, технічну допомогу та інвестиційні програми. Значна частина ресурсів спрямовується на відновлення критичної інфраструктури, зокрема енергетичного сектору, транспортної системи та соціальної сфери [2; 9; 26]. Водночас важливою складовою є підтримка реформ у сфері державного управління, антикорупційної політики та забезпечення прозорості використання коштів.

Особливу роль міжнародні інституції відіграють у формуванні інституційної спроможності України. Умовою надання фінансової допомоги, як правило, є впровадження структурних реформ, спрямованих на підвищення ефективності державного управління, удосконалення регуляторного середовища та зміцнення фінансової системи [3; 4; 28]. Таким чином, міжнародна підтримка не лише забезпечує фінансові ресурси, але й стимулює інституційні зміни, необхідні для довгострокового економічного розвитку.

Важливим напрямом діяльності міжнародних інституцій є координація міжнародної допомоги та формування єдиної стратегії відновлення економіки України. У цьому контексті значення мають спільні ініціативи міжнародних організацій та уряду України, спрямовані на визначення пріоритетних напрямів відбудови та забезпечення ефективного використання фінансових ресурсів [11; 18]. Координація дій дозволяє уникнути дублювання програм та підвищити результативність реалізації проєктів.

Разом з тим, ефективність використання міжнародної фінансової допомоги значною мірою залежить від якості інституційного середовища в Україні. Недостатній рівень прозорості, корупційні ризики та низька ефективність державного управління можуть знижувати результативність реалізації програм відновлення та стримувати притік додаткових інвестицій [5; 29; 30]. У зв'язку з цим особливого значення набуває забезпечення належного контролю за використанням фінансових ресурсів та підвищення підзвітності державних інститутів.

Таким чином, міжнародні інституції виступають важливим елементом інституційних механізмів

післявоєнного економічного відновлення України, забезпечуючи не лише фінансову підтримку, але й сприяючи реалізації структурних реформ, розвитку інституційної спроможності та інтеграції України у глобальну економіку.

Інституційні ризики та обмеження післявоєнного економічного відновлення України. Незважаючи на наявність значного потенціалу для післявоєнного економічного відновлення, процес формування ефективних інституційних механізмів в Україні супроводжується низкою суттєвих ризиків та обмежень. Їх наявність може істотно знижувати результативність реалізації державної економічної політики, стримувати інвестиційну активність та ускладнювати інтеграцію країни у глобальний економічний простір [5; 29].

Одним із ключових інституційних ризиків є недостатній рівень ефективності державного управління, що проявляється у складності прийняття управлінських рішень, низькій швидкості реалізації реформ та обмеженій координації між різними органами влади. У післявоєнних умовах це може призводити до затримок у реалізації програм відбудови та неефективного використання фінансових ресурсів [3; 11; 18].

Суттєвим обмеженням залишається високий рівень корупційних ризиків, що негативно впливає на інвестиційний клімат та рівень довіри з боку міжнародних партнерів. Незважаючи на впровадження антикорупційних реформ, проблема забезпечення прозорості та підзвітності у використанні державних коштів залишається актуальною [20; 29; 30]. Це, у свою чергу, може стримувати притік іноземних інвестицій та знижувати ефективність міжнародної фінансової допомоги.

Важливим фактором є також нестабільність правового середовища, що проявляється у частих змінах нормативно-правової бази, недостатній захищеності прав власності та низькому рівні довіри до судової системи. Невизначеність правових умов створює додаткові ризики для інвесторів та ускладнює довгострокове планування економічної діяльності [5; 9].

Окрему групу ризиків формують зовнішні фактори, пов'язані з продовженням військових загроз, геополітичною нестабільністю та трансформацією глобальних економічних процесів. Війна обмежує можливості реалізації масштабних інвестиційних проєктів, підвищує рівень невизначеності та збільшує витрати на ведення бізнесу [1; 7; 26]. Крім того, глобальні процеси деглобалізації та регіоналізації можуть впливати на структуру міжнародної економічної співпраці України.

Не менш важливим обмеженням є недостатній рівень інституційної спроможності реалізації реформ, що включає обмеженість кадрового потенціалу, недостатній рівень цифровізації державного управління та слабку координацію між державними та міжнародними інституціями [6; 8; 28]. Це ускладнює впровадження комплексних програм відновлення та знижує їх ефективність.

Таким чином, інституційні ризики та обмеження виступають важливим фактором, що впливає на процес післявоєнного економічного відновлення України.

Їх подолання потребує комплексного підходу, спрямованого на підвищення ефективності державного управління, зміцнення інституційної спроможності, забезпечення прозорості та стабільності правового середовища, а також активізацію співпраці з міжнародними партнерами.

Висновки. У результаті проведеного дослідження встановлено, що інституційні механізми відіграють ключову роль у забезпеченні ефективного післявоєнного економічного відновлення України та формуванні умов для її сталого розвитку в умовах глобальних трансформацій. Доведено, що якість інституційного середовища визначає рівень інвестиційної привабливості, ефективність використання фінансових ресурсів та здатність держави реалізовувати комплексні програми відбудови економіки. Визначено, що державні інститути виступають центральною ланкою у системі післявоєнного економічного відновлення, забезпечуючи формування економічної політики, управління публічними фінансами та створення сприятливого бізнес-середовища. Водночас ефективність їх функціонування залежить від рівня інституційної спроможності, прозорості, підзвітності та здатності до стратегічного планування.

Обґрунтовано, що міжнародні інституції є важливими суб'єктами фінансової підтримки та інституційного розвитку, забезпечуючи фінансування відбудови інфраструктури, підтримку макроекономічної стабільності та стимулювання структурних реформ. Встановлено, що ефективність використання міжнародної допомоги значною мірою залежить від якості внутрішнього інституційного середовища та рівня координації між державними та міжнародними інститутами. Виявлено основні інституційні ризики та обмеження, що стримують процес економічного відновлення України, зокрема недостатню ефективність державного управління, корупційні ризики, нестабільність правового середовища та вплив зовнішніх факторів. Доведено, що їх подолання є необхідною умовою забезпечення довгострокового економічного зростання.

Наукова новизна дослідження полягає у комплексному обґрунтуванні ролі інституційних механізмів у післявоєнному економічному відновленні України та визначенні ключових напрямів їх удосконалення в умовах глобальних трансформацій. Практичне значення отриманих результатів полягає у можливості їх використання при формуванні державної економічної політики, реалізації програм відбудови та вдосконаленні інституційного середовища України.

Декларація щодо використання інструментів штучного інтелекту. Під час підготовки статті було використано інструменти штучного інтелекту (ChatGPT, OpenAI, версія GPT-5) для редагування тексту, уточнення формулювань та перекладу анотації англійською мовою. Усі наукові положення, результати дослідження та висновки сформульовані автором самостійно. Автор несе повну відповідальність за науковість та зміст статті.

Список використаних джерел:

1. Worldwide Governance Indicators 2023. World Bank. URL: <https://info.worldbank.org/governance/wgi/>
2. Ukraine Rapid Damage and Needs Assessment 2023. World Bank. URL: <https://www.worldbank.org/en/country/ukraine/publication/rapid-damage-and-needs-assessment>
3. Ukraine: Staff Report 2023. IMF. URL: <https://www.imf.org/en/Publications/CR/Issues/2023>
4. Public Financial Management Reforms in Ukraine. IMF. URL: <https://www.imf.org/en/Topics/fiscal-policies>
5. Government at a Glance 2023. OECD. URL: <https://www.oecd.org/gov/government-at-a-glance/>
6. Economic Outlook for Ukraine 2023. OECD. URL: <https://www.oecd.org/ukraine/>
7. Ukraine Recovery and Peacebuilding Programme. UNDP. URL: <https://www.undp.org/ukraine>
8. Institutional Resilience in Crisis Conditions. URL: <https://www.undp.org>
9. World Investment Report 2023. (2023). UNCTAD. URL: <https://unctad.org/publication/world-investment-report-2023>
10. World Trade Report 2023. (2023). WTO. URL: https://www.wto.org/english/res_e/booksp_e/wtr23_e/wtr23_e.pdf
11. Ukraine Facility 2024–2027. European Commission. URL: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_23_3356
12. Enlargement Report Ukraine 2023. European Commission. URL: <https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu>
13. Transition Report 2023–2024. EBRD. URL: <https://www.ebrd.com/publications/transition-report>
14. Ukraine Recovery Programme. EIB. URL: <https://www.eib.org/en/projects/regions/european-neighbourhood/ukraine>
15. Council of Europe. Anti-Corruption Action Plan Ukraine. URL: <https://www.coe.int>
16. Звіт про фінансову стабільність 2023. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/stability/report>
17. План відновлення України. Відродження України. URL: <https://recovery.gov.ua/>
18. План відновлення України 2023. Кабінет Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua>
19. Статистичні дані 2023. Державна служба статистики України. URL: <https://stat.gov.ua/uk/search?query=%D0%A1%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D1%96+%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D1%96+2023>
20. Антикорупційна стратегія України. НАЗК. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/antykoriptsijna-strategiya/>
21. North D. Institutions, Institutional Change and Economic Performance. Cambridge : Cambridge University Press, 1990. 152 p. URL: <https://archive.org/details/institutionsinst0000nort>
22. Acemoglu D., Robinson J. Why Nations Fail. New York : Crown Publishing, 2012.
23. Rodrik D. One Economics, Many Recipes. Princeton: Princeton University Press, 2007.
24. Joseph E. Stiglitz, Jay K. Rosengar. Economics of the Public Sector. New York : W.W. Norton, 2000.
25. Williamson O.E. The Economic Institutions of Capitalism. Firms, Market, Relational Contracting. The Free Press, Macmillan Inc. 1985, 450 p.
26. Ukraine Economic Update 2023. World Bank. URL: <https://www.worldbank.org/en/country/ukraine/publication>
27. Ukraine Country Report 2023. IMF. URL: <https://www.imf.org/en/Countries/UKR>
28. Structural Reforms in Ukraine. OECD. URL: <https://www.oecd.org>
29. Corruption Perceptions Index 2023. Transparency International. URL: <https://www.transparency.org/en/cpi/2023>
30. Recovery of the Ukrainian economy. Kyiv School of Economics. URL: <https://kse.ua/recovery-of-the-ukrainian-economy/>

References:

1. World Bank. (2023). Worldwide governance indicators 2023. Retrieved from: <https://info.worldbank.org/governance/wgi/> [in English].
2. World Bank. (2023). Ukraine rapid damage and needs assessment 2023. Retrieved from: <https://www.worldbank.org/en/country/ukraine/publication/rapid-damage-and-needs-assessment> [in English].
3. International Monetary Fund. (2023). Ukraine: Staff report. Retrieved from: <https://www.imf.org/en/Publications/CR/Issues/2023> [in English].
4. International Monetary Fund. (n.d.). Public financial management reforms in Ukraine. Retrieved from: <https://www.imf.org/en/Topics/fiscal-policies> [in English].
5. Organisation for Economic Co-operation and Development. (2023). Government at a glance 2023. Retrieved from: <https://www.oecd.org/gov/government-at-a-glance/> [in English].
6. Organisation for Economic Co-operation and Development. (2023). Economic outlook for Ukraine 2023. Retrieved from: <https://www.oecd.org/ukraine/> [in English].
7. United Nations Development Programme. (n.d.). Ukraine recovery and peacebuilding programme. Retrieved

from: <https://www.undp.org/ukraine> [in English].

8. United Nations Development Programme. (n.d.). Institutional resilience in crisis conditions. Retrieved from: <https://www.undp.org> [in English].

9. United Nations Conference on Trade and Development. (2023). World investment report 2023. Retrieved from: <https://unctad.org/publication/world-investment-report-2023> [in English].

10. World Trade Organization. (2023). World trade report 2023. Retrieved from: https://www.wto.org/english/res_e/booksp_e/wtr23_e/wtr23_e.pdf [in English].

11. European Commission. (2023). Ukraine facility 2024–2027. Retrieved from: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_23_3356 [in English].

12. European Commission. (2023). Enlargement report: Ukraine 2023. Retrieved from: <https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu> [in English].

13. European Bank for Reconstruction and Development. (2023). Transition report 2023–2024. Retrieved from: <https://www.ebrd.com/publications/transition-report> [in English].

14. European Investment Bank. (n.d.). Ukraine recovery programme. Retrieved from: <https://www.eib.org/en/projects/regions/european-neighbourhood/ukraine> [in English].

15. Council of Europe. (n.d.). Anti-corruption action plan for Ukraine. Retrieved from: <https://www.coe.int> [in English].

16. Zvit pro finansovu stabilnist 2023 [Financial Stability Report 2023]. National Bank of Ukraine. URL: Retrieved from: <https://bank.gov.ua/ua/stability/report> [in Ukrainian].

17. Plan vidnovlennia Ukrainy [Ukraine Recovery Plan]. Ukraine's Renaissance. URL: Retrieved from: <https://recovery.gov.ua/> [in Ukrainian].

18. Plan vidnovlennia Ukrainy 2023 [Ukraine Recovery Plan 2023]. Cabinet of Ministers of Ukraine. Retrieved from: <https://www.kmu.gov.ua> [in Ukrainian].

19. Statystichni dani 2023 [Statistical data 2023]. State Statistics Service of Ukraine. Retrieved from: <https://stat.gov.ua/uk/search?query=%D0%A1%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D1%96+%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D1%96+2023> [in Ukrainian].

20. National Agency on Corruption Prevention. (n.d.). Антикорупційна стратегія України [Anti-corruption strategy of Ukraine]. Retrieved from: <https://nazk.gov.ua/uk/antykoruptionsijna-strategiya/> [in Ukrainian].

21. Douglass C. North. (1990). Institutions, institutional change and economic performance. Cambridge University Press. [in English].

22. Daron Acemoglu, & James A. Robinson. (2012). Why nations fail: The origins of power, prosperity, and poverty. Crown Publishing. [in English].

23. Dani Rodrik. (2007). One economics, many recipes: Globalization, institutions, and economic growth. Princeton University Press. [in English].

24. Joseph E. Stiglitz, & Jay K. Rosengard. (2000). Economics of the public sector (3rd ed.). W.W. Norton & Company. [in English].

25. Oliver E. Williamson. (1985). The economic institutions of capitalism: Firms, markets, relational contracting. Free Press. [in English].

26. World Bank. (2023). Ukraine economic update 2023. Retrieved from: <https://www.worldbank.org/en/country/ukraine/publication> [in English].

27. International Monetary Fund. (2023). Ukraine country report 2023. Retrieved from: <https://www.imf.org/en/Countries/UKR> [in English].

28. Organisation for Economic Co-operation and Development. (n.d.). Structural reforms in Ukraine. Retrieved from: <https://www.oecd.org> [in English].

29. Transparency International. (2024). Corruption perceptions index 2023. Retrieved from: <https://www.transparency.org/en/cpi/2023> [in English].

30. Kyiv School of Economics. (n.d.). Recovery of the Ukrainian economy. Retrieved from: <https://kse.ua/recovery-of-the-ukrainian-economy/> [in English].

Дата надходження статті: 24.02.2026 р.

Дата прийняття статті до друку: 17.03.2026 р.

Дата публікації (оприлюднення) статті: 09.04.2026 р.

Стаття поширюється на умовах ліцензії Creative Commons Attribution License International CC-BY.